

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Alkotmányügyi Bizottság

2013/2077(INI)

17.10.2013

VÉLEMÉNY

az Alkotmányügyi Bizottság részéről

a Jogi Bizottság részére

az uniós célravezető szabályozásról, szubszidiaritásról és arányosságról – a jogalkotás minőségének javítása 2011-ben – 19. jelentés (2013/2077(INI))

A vélemény előadója: Morten Messerschmidt

PA_NonLeg

JAVASLATOK

Az Alkotmányügyi Bizottság felhívja a Jogi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. rámutat arra, hogy míg a gazdasági és pénzügyi válság a szakpolitikák széles körének jobb összehangolását és az Unió hatáskörének számos területen való megerősítését igényli, elengedhetetlen, hogy továbbra is világosan érthető maradjon az Európai Unió többszintű kormányzási rendszerén belüli hatáskörmegosztás, valamint hogy a döntéseket átlátható vitát követően a megfelelő szinten, átlátható módon hozzák meg, a bürokratikus terhek csökkentésével;
2. hangsúlyozza, hogy az európai intézményeknek tiszteletben kell tartaniuk az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében és annak 2. számú jegyzőkönyvében rögzített szubszidiaritás és arányosság elvét, amelyek olyan általános elvek, melyek az intézményeket az uniós hatáskörök gyakorlása során kötelezik, azzal a kivétellel, hogy a szubszidiaritás elve nem alkalmazandó az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken;
3. javasolja, hogy vegyék fontolóra a szubszidiaritás és az arányosság elvei betartásának értékelését lehetővé tévő megfelelő, uniós szintű feltételek meghatározását;
4. megjegyzi, hogy a 2. számú jegyzőkönyv hivatalosan is lehetőséget nyújt a nemzeti parlamenteknek arra, hogy tanácsot adjanak az uniós jogalkotónak arról, hogy valamely új jogszabálytervezet megfelel-e szubszidiaritás elvének, azaz hogy annak célkitűzései léptékük és hatásai miatt jobban megvalósíthatók az Unió szintjén, mint tagállami szinten;
5. felhívja a figyelmet a hatásvizsgálat – mint a jogalkotási folyamat során a döntéshozatali eljárást támogató eszköz – kiemelkedő jelentőségére; hangsúlyozza továbbá, hogy ezzel összefüggésben gondosan mérlegelni kell a szubszidiaritással és az arányossággal kapcsolatos kérdéseket;
6. üdvözli a tagállamok parlamentjeinek fokozottabb részvételét az európai jogalkotási folyamatban, továbbá megjegyzi, hogy a nemzeti parlamentek egyre növekvő érdeklődést tanúsítanak a fenti elveknek az Unió intézményei általi megfelelő alkalmazása iránt, amit jól tükröz, hogy 2011-ben az Európai Parlamenthez 77 olyan indokolással ellátott vélemény érkezett, mely szerint a jogalkotási aktus tervezete nem egyeztethető össze a szubszidiaritás elvével, valamint 523 egyéb érdemi észrevétel érkezett az adott jogszabálytervezetről, míg 2010-ben csak 41 ilyen indokolással ellátott vélemény, illetve 299 ilyen észrevétel érkezett; hangot ad abbéli hajlandóságának, hogy folytassa és erősítse a nemzeti parlamentekkel való együttműködést és parlamentközi párbeszédet;
7. nyomatékosan hangsúlyozza a mind az Európai Parlament, mind pedig a nemzeti parlamentek által végzett parlamenti ellenőrzés fontosságát; javasolja, hogy a nemzeti parlamenteknek továbbra is nyújtsanak jelentős segítséget, hogy gyakorolni tudják ellenőrzési feladataikat; javasolja, hogy bocsássanak iránymutatásokat a nemzeti parlamentek rendelkezésére, amelynek segítségével megkönnyíthető a szubszidiaritás

elvével való összhang értékelése;

8. felhívja a figyelmet arra, hogy a Bíróság az EUMSZ 263. cikke értelmében hatáskörrel rendelkezik arra, hogy felülvizsgálja a jogalkotási aktusok jogszerűségét a szubszidiaritás elvének való megfelelés tekintetében, és hogy a szubszidiaritás elve a hatáskörök uniós szintű gyakorlására vonatkozó politikai iránymutatásként szolgál;
9. ugyanakkor rámutat arra, hogy az Európai Unió Bírósága a Szerződések alapján hatáskörrel rendelkezik a „Szerződések vagy az alkalmazásukra vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése” miatt benyújtott kereset elbírálására, és hogy az Európai Unióról szóló szerződés alapján a szubszidiaritás és az arányosság elvei is ezen rendelkezések körébe tartoznak; megjegyzi, hogy következésképp az uniós aktusok érvényességének bírósági felülvizsgálata az ezen elveknek való megfelelés vizsgálatára is kiterjed;
10. hangsúlyozza, hogy a Bíróság, a C-176/09. sz. Luxemburgi Nagyhercegség kontra Európai Parlament ügyben 2011. május 12-én hozott ítéletében kijelenti, hogy „az arányosság elve megköveteli, hogy az uniós jog valamely rendelkezése által alkalmazott eszközök alkalmasak legyenek az érintett szabályozással kitűzött célok megvalósítására, és ne haladják meg az azok eléréséhez szükséges mértéket”, valamint hogy „olyan területeken, ahol az uniós jogalkotó széleskörű jogalkotási hatáskörrel rendelkezik”, csak az e területen meghozott intézkedésnek a hatáskörrel rendelkező intézmények által elérni kívánt céllal kapcsolatos nyilvánvalóan alkalmatlan jellege lehet kihatással az ilyen intézkedés jogszerűségére, ami azonban nem mentesít az alól, hogy „az uniós jogalkotónak választását még ilyen jogkör birtokában is objektív megfontolásokra kell alapoznia, ezen túlmenően pedig a különböző lehetséges intézkedésekhez kapcsolódó korlátok értékelése során meg kell vizsgálni, hogy az elfogadott intézkedéssel elérni kívánt célok igazolhatnak-e az egyes gazdasági szereplőket érő, akár jelentős mértékű, kedvezőtlen gazdasági következményeket”;
11. megjegyzi, hogy a szubszidiaritás elve a Szerződések megfogalmazása szerint az uniós fellépést azokon a területeken, amelyek nem tartoznak kizárólagos hatáskörébe, csak akkor engedi meg, „amikor és amennyiben a tervezett intézkedés céljait a tagállamok sem központi, sem regionális vagy helyi szinten nem tudják kielégítően megvalósítani, így azok a tervezett intézkedés terjedelme vagy hatása miatt az Unió szintjén jobban megvalósíthatók”, míg az arányosság elve értelmében az uniós fellépés sem tartalmilag, sem formailag nem léphet túl a Szerződésekben kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéken; rámutat arra, hogy a szubszidiaritás és az arányosság egymással szorosan összefüggő, ám különböző elvek: míg az első azzal kapcsolatos, hogy megfelelő-e az uniós fellépés olyan területeken, amelyek nem tartoznak az Unió kizárólagos hatáskörébe, a második az uniós hatáskörök gyakorlásának általános szabályaként biztosítja az arányosságot a jogalkotók által alkalmazott eszközök és a kitűzött célok elérése között; rámutat arra, hogy valamely jogalkotásiaktus-tervezet arányosságának vizsgálatára értelemszerűen a szubszidiaritásra irányuló vizsgálatot követően kerül sor, míg ugyanakkor önmagában a szubszidiaritás vizsgálata nem lenne kellően hatékony az arányosság vizsgálata nélkül;
12. megállapítja, hogy 2011-ben a Bizottságnak feltett parlamenti kérdések közül csak kevés (a több mint 12 000 kérdés közül mindössze 32) érintett a szubszidiaritás és arányosság

elvének tiszteletben tartásával kapcsolatos kérdéseket;

13. felhívja a figyelmet arra, hogy 2011-ben a Bizottsághoz 64 indokolással ellátott vélemény érkezett a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. számú jegyzőkönyv alapján, ami 2010-hez képest számottevő növekedést jelent; megjegyzi ugyanakkor, hogy a 64 indokolással ellátott vélemény a nemzeti parlamentekkel folytatott politikai párbeszéd keretében 2011-ben a Bizottságnak küldött 622 véleménynek mindössze 10%-át képviseli; felhívja a figyelmet továbbá arra, hogy egyetlen bizottsági javaslatra sem érkezett elegendő számú indokolással ellátott vélemény ahhoz, hogy a jegyzőkönyv szerinti „sárga lapos” vagy „narancssárga lapos” eljárásra kerüljön sor; megállapítja ugyanakkor, hogy a Bizottság javaslata kapcsán első alkalommal 2012. május 22-én került sor „sárga lapos” eljárásra (a kollektív fellépéshez való jognak a letelepedés szabadságával és a szolgáltatásnyújtás szabadságával összefüggésben való gyakorlásáról szóló tanácsi rendeletre, az úgynevezett Monti II. rendeletre irányuló javaslat); hangsúlyozza, hogy a Bizottság nem a szubszidiaritás elvének megsértése miatt vonta vissza a rendeletre irányuló javaslatát, hanem mert úgy vélte, hogy a javaslat valószínűleg nem fogja megkapni az elfogadásához az Európai Parlamenti és a Tanács részéről szükséges politikai támogatást;
14. úgy véli, hogy a szubszidiaritás elvének ellenőrzési mechanizmusát úgy kell kialakítani és alkalmazni, hogy az európai és a nemzeti intézmények közötti együttműködés fontos eszköze lehessen; elégedettséggel állapítja meg, hogy a gyakorlatban ezt az eszközt a többszintű európai intézményrendszer különböző szintjei közötti kommunikáció és az együttműködő párbeszéd eszközeként használják;
15. aggodalommal veszi tudomásul, hogy a nemzeti parlamentektől beérkezett indokolással ellátott vélemények közül néhány kiemelte, hogy a szubszidiaritás szempontjából adott indokolás számos bizottsági javaslatban hiányos vagy egyáltalán nincs meg;
16. javasolja annak felmérését, hogy mi okozza a nemzeti parlamentek hivatalos, indokolással ellátott véleményeinek csekély számát, és annak megvizsgálását, hogy ez arra vezethető-e vissza, hogy a szubszidiaritás elvét minden oldalról betartják, vagy pedig arra, hogy a nemzeti parlamentek az erőforrások hiánya vagy a túl rövid határidők miatt nem tudják érvényesíteni ezt az elvet; kívánatosnak tartja, hogy az Európai Bizottság végezzen elemzést;
17. hangsúlyozza, hogy az európai intézményeknek meg kell teremteniük a feltételeket ahhoz, hogy a nemzeti parlamentek elvégezhessek a jogalkotási javaslatok ellenőrzését, biztosítva, hogy a Bizottság az Európai Unióról szóló szerződés 2. sz. jegyzőkönyvének 5. cikke szerint átfogó és részletes indokolással támassza alá a szubszidiaritás és az arányosság elve vonatkozásában a jogalkotási döntéseit;
18. ezzel összefüggésben továbbá megállapítja, hogy a nemzeti parlamentek számára a szubszidiaritás és az arányosság elvének ellenőrzésére előírt jelenlegi határidők gyakran nem bizonyultak elegendőnek;
19. hangsúlyozza, hogy az uniós intézmények feladata annak biztosítása, hogy a jogszabályok világosak és könnyen érthetőek legyenek, és ne rójanak felesleges adminisztratív terheket a polgárokra és a vállalkozásokra;

20. megjegyzi, hogy a demokratikus legitimitás növelése jegyében alaposan fontolóra kell venni a korai előrejelző mechanizmust.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	14.10.2013
A zárószavazás eredménye	+ : 24 - : 0 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Alfredo Antoniozzi, Andrew Henry William Brons, Zdravka Bušić, Carlo Casini, Andrew Duff, Ashley Fox, Roberto Gualtieri, Zita Gurmai, Gerald Häfner, Stanimir Ilchev, Constance Le Grip, Morten Messerschmidt, Sandra Petrović Jakovina, Paulo Rangel, Algirdas Saudargas, Søren Bo Søndergaard, Rafał Trzaskowski, Luis Yáñez-Barnuevo García
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Elmar Brok, David Campbell Bannerman, Dimitrios Droutsas, Isabelle Durant, Andrej Plenković
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (187. cikk (2) bekezdés)	Edward McMillan-Scott, Catherine Trautmann